

Tilsynserklæring for skoleåret 2020/2021 for Friskolen i Viborg:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 791015	Skolens navn: Friskolen i Viborg
----------------------	-------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Jens Mose

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
01-12-2020	0-1	Dansk	Humanistiske fag	Jens Mose
01-12-2020	2-3	matematik	Naturfag	Jens Mose
01-12-2020	3	musik	Praktiske/musiske fag	Jens Mose
01-12-2020	4	engelsk	Humanistiske fag	Jens Mose
01-12-2020	9	naturfag	Naturfag	Jens Mose
01-12-2020	4-5	tysk	Humanistiske fag	Jens Mose
01-12-2020	4-5	Dansk	Humanistiske fag	Jens Mose
01-12-2020	9	naturfag	Naturfag	Jens Mose
01-12-2020	8	engelsk	Humanistiske fag	Jens Mose
01-12-2020	8	Dansk	Humanistiske fag	Jens Mose
12-05-2021	7	Naturfag	Naturfag	Jens Mose
12-05-2021	6	Dansk	Humanistiske fag	Jens Mose
12-05-2021	1	billedkunst	Praktiske/musiske fag	Jens Mose

12-05-2021	1	matematik	Naturfag	Jens Mose
12-05-2021	9	Dansk	Humanistiske fag	Jens Mose
12-05-2021	9	engelsk	Humanistiske fag	Jens Mose
12-05-2021	4-5	matematik	Naturfag	Jens Mose
12-05-2021	8	naturfag	Naturfag	Jens Mose

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

12.1 Uddybning

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Ved rekruttering af medarbejdere mv men ikke med specifikke ligestillingsprogrammer.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Alt personale er orienteret om - og har drøftet UVM's udsendte informationer.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Gennem orientering af - og dialog i personalegruppen.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

I det forgangne skoleår har en del af friskolens liv skullet formes efter coronapandemiens begrænsninger. Det har f.eks. medført, at skolens semestertema ikke har kunnet gennemføres på normal vis og den daglige morgensamling for alle skolens børn har været aflyst i store dele af dette år. I det følgende har jeg kursiveret beskrivelsen af de læringsfremmende elementer, som almindeligvis er en del af skolens dna, men som netop i år ikke har været en del af tilsynet. Dog stadig medtaget, da disse aktiviteter har en vigtig rolle i skolens samlede undervisningsplan.

De øvrige beskrevne forhold har tilsyneladende ikke "lidt skade" under pandemien.

Mange forskellige forhold spiller en rolle for læringen i et pædagogisk miljø. I det følgende videregives og kommenteres nogle af disse ud fra helhedsindtryk fra tilsynsbesøgene. Med kun få dages besøg over året umuliggøres naturligvis evidensbaserede, sikre konklusioner. Til gengæld kan man iagttage mange "tegn" - træk, der antyder eller afspejler forhold i – og omkring undervisningen, dens deltagere, dens kultur og læringsmuligheder.

Friskolen i Viborg arbejder overordnet med udgangspunkt i semestertemaer. Et semesters tema udfoldes for alle bl.a. ved morgensamlinger og det indgår integreret i alle semestrets fagplaner, hvor det er muligt – alt sammen med afsæt i folkeskolens Fælles Mål. Det er tanken på denne måde at etablere en fælles kontekst for store dele af undervisningen for dermed at give en øget læring og en højere grad af fællesskabsoplevelse blandt skolens elever, personale og forældre. Det er vanskeligt at måle evidens her, men det virker overbevisende, når en elevfremlæggelse på morgensamling "går lige ind" hos resten af børnene - de fælles referencer baner vej for større forståelse hos de lyttende elever. Tilsvarende bliver det muligt igennem fagenes forskellige tilgange at demonstrere, hvordan det overordnede tema indeholder begreber og problemstillinger, der kendes fra mange sider af livet.

På skolen er en høj elev-selvstændighed i arbejdet et mål ved siden af fagenes specifikke mål. Man oplever generelt et fint akademisk niveau afstemt efter alder. Hos de ældste arbejdes der en del i forskelligt sammensatte grupper og det synes effektivt. Lærerrollen bliver her mere konsulerende end sædvanligt, hvorved fokus lettere kan rettes mod de forskellige niveauer, eleverne arbejder på. Disse arbejdsformer og deres forudsætninger (bl.a. ro og arbejdsparathed i undervisningen) har eleverne jo indlært på et tidspunkt og både hos mellemgruppen og de yngste har jeg oplevet "forarbejdet" folde sig ud: God forberedelse fra lærerside, klarhed over aktiviteter og mål både hos lærere og elever og eksempler på god klasseledelse i undervisningen.

Alligevel ligger der måske her et udviklingspotentiale, idet man stadig hos de ældre og ældste også kan opleve den traditionelle rollefordeling mellem lærer og elev (lærer taler-elev lytter etc.). Generelt synes det klart, at jo mere involverede elever er i undervisningens indhold og udformning, desto flere bliver læringsmulighederne. Og da undervisningen generelt virker velkørende både hvad angår niveau og adfærd kunne en yderligere forfining ligge i feltet selvstændighed / indsigt i egen læring. I indskolingsklasser er det almindeligt, at en lektion indledes med gennemgang af en dagsorden, men alle kan have udbytte af en sådan undervisningsrutine. På samme måde ville udvidede rutiner omkring de større elevers rolle i mål og indhold måske kunne forbedre læringen yderligere.

Skolen er nyopført og bygningsmæssigt indrettet efter pædagogiske principper og organisering af børnegrupperne. Det betyder, at meget af den daglige undervisning understøttes af velfungerende rammer – ideelle for morgensamlinger, varierende gruppestørrelser m.m. De enkelte grupperum fremstår veludstyrede, velordnede og i udsmykning m.m. præget af elevernes arbejder. Alt i alt på området en facilitering af læringsbetingelser. Hjemmelokalene til yngstegruppen virker små til de samlede grupper, men børnene oplæres tilsyneladende hurtigt i at arbejde i fællesområder udenfor klassen.

Skolen har fornylig overtaget yderligere nærliggende bygningsarealer, der lægger op til forbedringer – mere plads til værksteder mm.

Skolens undervisningsmaterialer er relevante og tidssvarende, fællesmaterialer (ex. frilæsningsbøger) tilgængelige og velstrukturerede og IT-grejet virker og anvendes meget i undervisningen, hvor det er hensigtsmæssigt, hvilket formodentlig har lettet årets nødvendige on-line undervisning. Timerne virker generelt præget af god uv-differentiering, bl.a. gennem valg af uv-former. Hos de yngste har jeg oplevet god læringsparathed hos børnene mødt med velforberedt undervisning i basisdansk. Udført med varierende arbejdsformer og tydelig klasseledelse. Børnene er aktive og der er input til forskellige læringsprofiler undervejs.

At demokrati, ligestilling mv. er vigtigt og at elevernes stemmer bliver hørt på Friskolen i Viborg synes evident: De spiller en vigtig rolle i undervisningen, de har (normalt) hver dag en fælles morgensamling, som planlægges af skiftende elever 1g/ugl. og hvor alle kan sætte et punkt på dagsordenen, der som faste punkter indeholder fællessang og meddelelser til alle.

Kommunikationen mellem skolens voksne og børn virker åben og uformel og med god plads til elevernes vinkel. Lærerne efterspørger og udfordrer i undervisningen elevernes personlige stillingtagen til problematikker m.m. der udspringer af fagenes indhold - fremfor at fokusere på faste eller nærliggende normsæt. Endelig vil arbejde med kildekritik, som man kan opleve på forskellige niveauer i samtidsorientering, også styrke elevernes selvstændige stillingtagen.

Relationerne elev-elev virker præget af kendskab til - og respekt for hinanden. Jeg har ikke oplevet konflikter, hakkeorden, aggressivt sprog etc. De fælles kontaktflader, morgensamlingen samt makkerordningen mellem store og små, vil - når ikke coronabegrænsninger forhindrer det - typisk medvirke til gode relationer. På morgensamlingen er store som små elever på banen hen over året og deres præsentationer m.v. modtages af de øvrige med respekt og lydhørhed.

Derudover indgår alle hvert år i étårige makkerpar (store-små) med ugentlig tid til sociale og faglige gøremål. Hver elev vil således ideelt set gennemleve makkerskab med 10 ældre/ynge. At hvile godt i sine relationelle omgivelser er fremmende for god læring.

Friskolen i Viborg er organiseret i en struktur, der lægger op til en høj grad af lærersamarbejde, idet hvert lærerteam varetager en stor del af undervisningen for 2 årganges børn (ca 40). At være flere lærere om en elevgruppe åbner bedre muligheder for at arbejde med børnene i varierende grupper og for at kunne udforme lærerindsatsen efter behovet. Dertil kommer, at den enkelte elev vil blive set i de samme situationer af "forskellige øjne" og - ikke mindst - at lærerne kan opnå endog detaljeret kollegial sparring og udvikling, hvis samarbejdet udnyttes til det. Således er man her langt fra den stadig rodfæstede, men ofte uhensigtsmæssige organisering med 1 lærer - 1 klasse - 1 fag - 1 lokale.

Det er almindeligt på skolen, at ansatte i skolens fritidsordning også deltager som støttelærere i skolens tid. Dette medfører naturligvis et bredere kendskab hos pædagogerne til børnenes samlede skole-hverdag og mellem pædagoger og lærere. Til fordel for børnene. Friskolen har flere forskellige former for evalueringer af læringen: Hvert barn testes i dansk- og matematik hvert år og resultaterne drøftes med forældrene. Man anvender tests m.m., som findes indbygget i nogle uv-materialer. Skolegangen afsluttes med Folkeskolens Afgangsprøve. Skolen følger med i elevernes uddannelsesforløb et stykke videre frem.